

Dupliek

Jeroen van Andel*

Reinoud Bosch lijkt, blijkens zijn repliek, erg content te zijn met mijn recensie. Dit is goed om te lezen en zou wellicht een dupliek overbodig maken. We zijn het immers in hoge mate met elkaar eens. Toch waren er een paar zinnen in de repliek van Bosch die mij deden besluiten om een dupliek te schrijven. In zijn repliek schrijft Bosch (cursivering mijnerzijds):

‘In de tijd dat ik mijn wetenschapsfilosofische ideeën ontwikkelde, kwam ik veel onbegrip tegen, wat naar mijn mening vooral het gevolg was van een gebrek aan de bereidheid tot *een open, eerlijke en verantwoordelijke* houding naar het bedrijven van wetenschap toe.’

Hoewel ik natuurlijk niet weet op welke wetenschapsfilosofische ideeën Bosch precies doelt, neem ik in deze dupliek toch de vrijheid om stil te staan bij de veronderstelde weerstand bij enkele van de door Bosch gepresenteerde ideeën. Ik veronderstel daarbij dat er met name drie ideeën de nodige weerstand oproepen.

Als eerste is daar de stelling dat kwantitatief onderzoek niet kan plaatsvinden zonder dat daar (impliciet) kwalitatief onderzoek aan voorafgaat. Ten tweede is daar het idee van plausibiliteit in plaats van objectivisme en relativisme. Als laatste is er het streven naar synthese van paradigma's en tradities en integratie van methoden. Dit zijn wat mij betreft ook de drie kernideeën van zijn boek.

Dat deze ideeën, zeker bij zogenoemde ‘academische puristen’, de nodige weerstand oproepen, verbaast mij niets. In de nog immer woedende *paradigm wars* tussen scholen en tradities kiest Bosch geen kamp, maar zoekt eerder naar nieuwe inzichten en nieuwe benaderingen. Hij streeft immers naar een nuancering van de kwaliteitsstandaarden die door postpositivisten als maatgevend worden gezien. Hij wil stappen vooruit in plaats van terug zetten.

Dit vereist echter wel dat onderzoekers bereid zijn om ‘over hun eigen schaduw heen te springen’ en dat is helaas niet iedereen gegeven. Bosch zelf lijkt echter wel bereid om een open, eerlijke en verantwoordelijke houding aan te nemen waar het onderzoek en de wetenschapsfilosofische achtergronden ervan betreft en dit belooft voor zijn mogelijk volgende boeken dan ook veel goeds. Dat hij daarbij nog meer weerstand zal ontmoeten, lijkt me onvermijdelijk. Bosch schudt immers aan de wetenschapsfilosofische boom en daardoor komt soms wat rot fruit naar beneden. Wat mij betreft moet Bosch echter zeker blijven schudden!

* Dr. Jeroen van Andel is als senior onderzoeker verbonden aan het lectoraat Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg van Hogeschool Windesheim Flevoland. In 2012 promoveerde hij aan de Vrije Universiteit Amsterdam op het proefschrift *Demand-driven education: an educational-sociological investigation*. E-mail: jeroen.van.andel@windesheimflevoland.nl.